

трильйонів доларів процентних активів знаходяться сьогодні на негативній території, що робить гру на чистому процентному доході неможливою.

Сьогодні ймовірність виникнення нової фінансової кризи нижча, ніж в 2008 році, проте світова економіка опинилася в хворобливому стані. Інші, форми отримання прибутку, також потроху вичерпують свій потенціал, і, зокрема, це випуск і продаж структурованих деривативів (наприклад, забезпечені заставою боргові зобов'язання), створення ринку облігацій, торгівлі валютами та сировинними товарами, а також продажу паперів, призначених для страхування платоспроможності (PPI).

Такими є методи забезпечення високої прибутковості банківських паперів – широко використовуваного показника прибутковості того чи іншого банку. Він означає перевищення прибутку банку над вартістю його пайового капіталу на біржовому ринку. Ці методи стимулювали ризиковані операції і запозичення з метою отримання доходу. Деякі європейські банки перевищили свої очікувані можливості. Особливо важкі наслідки очікують такі банки як Credit Suisse, Barclays і Deutsche Bank, які більше за інших захоплювалися ризикованими операціями. У той час як біржі демонструють відновлення, ці банки переживають стрімкий спад.

Отже, в посткризовий період в банківських системах європейських країн збільшився ступінь концентрації і універсалізації, що, відповідно, обумовлює збільшення системного ризику. Таким чином одним з ключових завдань ЄЦБ на даному етапі стає збільшення різноманітності банківських систем за допомогою диверсифікації фінансових інструментів, які застосовуються банками, бізнес-практик, підходів в ризик-менеджменті.

Список використаних джерел:

1. Консолідована версія Договору про Європейський Союз, Офіційне видання Європейського Співтовариства, 24.12.2002, 325/11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.publications.europa.eu/official/index_en.htm

2. DAVID BUIK [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://davidbuik.wordpress.com/>

Роман ГУЧОК
науковий керівник
к.е.н., доц. Фігурка М.В.
ІФННІМ ТНЕУ

АНАЛІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Питання залучення іноземних інвестицій в економіку України було й залишається актуальним з огляду на поглиблення її кризового стану та потреби відновлення промислового сектору у країні й розвитку інших галузей народного господарства.

Здійснення структурної перебудови економіки України і проведення економічних реформ, досягнення значного відтворення та ефективного використання виробничого й кадрового потенціалу потребує значних ресурсів, особливо фінансових. Тут іноземні інвестиції можна розглядати як каталізатор економічного розвитку та стабілізації політичної ситуації в країні за умови, що основні напрями інвестиційних процесів перебувають у межах загальної економічної стратегії держави. Іноземні інвестиції здатні позитивно впливати на рівень зайнятості населення, платіжний баланс країни, впровадження новітніх технологій, структурну перебудову економіки тощо.

Дослідження природи, особливостей й визначальних чинників інвестиційної діяльності є предметом наукових інтересів багатьох вітчизняних, зокрема: А.І. Амоша, І.О. Бланк, О.М. Іваницька, Т.В. Майорова, А.В. Мерзляк, В.М. Геєць, Н.А. Руснак, В.А. Руснак, Л.М. Зайцева, О.І. Козака, В.С. Комарова, В.М. Ланового, і зарубіжних вчених, таких як Ф. Бергера, Л. Гітмана та інших. Незважаючи на велику кількість наукових праць і значні досягнення, проблематика інвестиційної діяльності залишається актуальною й нині. Особливо гостро постало питання залучення іноземних інвестицій для відновлення територій зони проведення АТО та приведення усіх галузей народного господарства у відповідність із європейськими стандартами діяльності.

Загалом обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України в 2015 році становив 3,76 млрд дол., причому третину коштів (30,6%) було вкладено у виробничі підприємства, 27,3% - в установи фінансової та страхової сфери [5].

Варто зазначити, що в умовах, коли реальний ВВП України скоротився в межах 20%, його інвестиційна складова скоротилась майже на 40%. Водночас, вага інвестиційної складової у ВВП скоротився до історичного мінімуму в 12%. [1].

Проаналізуємо структуру прямих іноземних інвестицій в економіку України. За інформацією Держстатистики, інвестиції надійшли зі 134 країн світу. Зокрема, з країн ЄС (із початку інвестування внесено 33,0 млрд дол інвестицій) - 76,2 % загального обсягу акціонерного капіталу, а з інших країн світу - 10,3 млрд дол (23,8%) [5].

Основними країнами-інвесторами в українську економіку залишаються такі країни, як Кіпр – 11,7 млрд дол., Нідерланди – 5,6 млрд дол., Німеччина – 5,4 млрд дол., Російська Федерація – 3,4 млрд дол., Австрія – 2,4 млрд дол., Велика Британія – 1,9 млрд дол., Віргінські Острови(Британія)- 1,9 млрд дол., Франція – 1,5 млрд дол., Швейцарія – 1,4 млрд дол., та Італія – 972,4 млн дол. [8]

Найбільшим інвестором був і залишається Кіпр. Експерти пояснюють, що засновниками кіпрських фірм, які інвестують до України, є українські громадяни. Сьогодні третина всіх коштів, що поступають до України, — це гроші з Кіпру, офшорної гавані Європи. Виведені в Кіпр кошти у формі іноземних інвестицій повертаються в Україну.

Інвестиції в Україну з Голландії також мають офшорну природу, це територія островів, що належать прапору Нідерландів, й за оцінками експертів, також мають українське походження [11].

Тут доречна цитата економіста О. Охрімченка – «Якщо припиниться так звана "війна олігархів", що нині триває в Україні, то відразу дуже стрімко зросте обсяг інвестицій з Кіпру, Нідерландів, Австрії. У нас буде неймовірне зростання інвестицій» [9].

Друге місце Німеччини в списку інвесторів пояснюється інвестиціями в металургію, наприклад, кошти, надані В. Новинським, компаньйоном Р. Ахметова, на підтримку існуючих виробництв [3]. Для справжніх німецьких інвесторів український ринок ніколи не був привабливим, оскільки в консервативній Німеччині прийнято вкладати в довгострокові програми з гарантіями їх повернення. Це підтверджує заява А. Меркель: «...німецькі компанії готові інвестувати в українську економіку, але тільки у разі, якщо правові умови ведення бізнесу в Україні стануть сприятливішими [4]».

Аналітики звертають особливу увагу на різке збільшення прямих іноземних інвестицій з Російської Федерації. За останні півтора року РФ скоротила інвестиції в Україну на 37,36% і \$1,6 млрд. Ці значні, на тлі відходу інших інвесторів, показники були логічними з урахуванням військової агресії на сході України .

«Однак у другому кварталі 2015 року стався перелом. Росія збільшила інвестиції на 22,15%, що становить \$487 млн. Її частка в загальному казані зросла з 5,4% (на 1.04.2015) до 6,3% (на 1.07.2015). Подібне зростання - це практично річний приріст інвестицій, якщо брати показники 2013 року (+\$501,6 млн. за рік)»[6].

У Da Vinci AG не виключають, що російські групи, в тому числі пов'язані з Кремлем, найближчим часом, використовуючи негативну економічну ситуацію в Україні, можуть різко збільшити рівень інвестицій і спробувати скупити бізнес, який їх цікавить, в тому числі і для подальшого його закриття, як конкурента [2].

Якщо ж відкинути геополітику, то російські інвестори просто покидають російський стагнаційний ринок в пошуках більш вигідних економічних майданчиків, і Україна є одним з таких.

Підсумуючи, розмір ПІІ в Україні в 2015 році скоротився на 5,2 % [7]. Зниження притоку прямих іноземних інвестицій співпадає з погіршенням індексу глобальної конкурентоспроможності за підсумками 2015 року – Україна змістилась за індексом GCI з 76 (у 2014 році) на 79 позицію. Найбільше Україна втратила за такими показниками, як інфляція, державний борг, рівень розвитку фінансового ринку, загроза тероризму, ефективність антимонопольної політики, вплив оподаткування на бажання інвестувати [10]. Тобто, бажання інвестувати в економіку України зменшилось не лише у іноземних інвесторів, а й внутрішніх. Інвестор не впевнений у поверненні вкладених коштів й не відчуває гарантій збереження своєї власності.

Наш прогноз – ситуація не буде вирішеною, допоки не закінчиться антитерористична операція, не будуть продемонстровані на міжнародному

рівні результати започаткованих в Україні реформ, не покращаться показники протидії корупції й не буде створено дієвий механізм залучення в економіку країни внутрішніх інвестицій.

Єдиним дієвим інструментом у даній ситуації, на наш погляд, є не створення додаткових обмежень та бар'єрів, а формування мотиваційного поля, особливо у формі пільгового оподаткування, та розвитку інституційного забезпечення інвестиційних процесів як для іноземних інвесторів, так і для вітчизняних з метою нарощення інвестиційної привабливості України.

Список використаних джерел:

1. Інформаційна агенція «РБК-Україна» Аналітична стаття [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.rb.ua.com/ukr/opinion/teryaya-budushchee-ukraina-investitsiy-1456319325.html>
2. Інформаційний портал ЛІГА.net [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://finance.liga.net/>
3. Левицький Р.Й. Комплексний механізм залучення іноземних інвестицій [Електронний ресурс] / Р.Й. Левицький // Електронне наукове фахове видання “Державне управління: удосконалення та розвиток” – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=12>.
4. Новікова К. І., Новікова Л.Ф. Сучасний стан інвестиційно-інноваційної безпеки України / К. І. Новікова, Л.Ф. Новікова // Електронне наукове фахове видання “Ефективна економіка”. – 2014. – №10.
5. Офіційний сайт Державної служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міжнародний центру перспективних досліджень (МЦПД) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://icps.com.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства Закордонних Справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/invest-climat>
9. Пивоваров К.В. Державний контроль за використанням іноземних інвестицій/ К.В. Пивоваров // Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «Управління». – 2014. – Випуск 2. – С.113-121.
10. Україна у рейтингу глобальної конкурентоспроможності 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://reforms.in.ua/ua/news/ukrayina-u-reytingu-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2015>
11. Українська преса. Чому Кіпр є найбільшим інвестором в Україні. BBC Україна. – 2015. [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.bbc.com/ukrainian/press_review/2015/08/150819_press_19aug_hk